

Anna Lindh: De pro-Europese stem van Zweden in de wereld (1957-2003)

Ylva Anna Maria Lindh was al op jonge leeftijd politiek actief en zou uitgroeien tot een van de meest invloedrijke figuren uit de moderne Zweedse politiek.

Lindh werd geboren in 1957 en studeerde rechten aan de universiteit van Uppsala. In 1982 werd zij verkozen voor het Zweeds parlement. Haar eerste kabinetsfunctie kwam 12 jaar later met haar benoeming tot minister van Milieu. Later kreeg ze internationale erkenning als een gedreven minister van Buitenlandse Zaken die geen blad voor de mond nam.

Lindh was overtuigd Europeaan en speelde tijdens het Zweedse EU-voorzitterschap in 2001 een prominente rol door haar inzet om de dreigende oorlog in de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië een halt toe te roepen.

Ze leidde de ja-campagne van de Zweedse overheid bij het referendum over de invoering van de euro in 2003, maar werd enkele dagen voor dat referendum vermoord.

De beginjaren

Ylva Anna Maria Lindh wordt op 19 juni 1957 in Enskede, een voorstad van Stockholm, geboren als dochter van een kunstenaar en een lerares. Haar politieke leven begon al toen ze 12 was en lid werd van de sociaaldemocratische jongeren. Op haar 13de werd ze woordvoerder van de plaatselijke afdeling.

Ook tijdens haar studie rechten aan de universiteit van Uppsala bleef ze politiek actief. In 1982, toen Lindh afgestudeerd was en net een half jaar bij een arrondissementsrechtbank werkte, werd ze verkozen als parlamentslid voor de sociaaldemocraten. In 1984 werd ze de eerste vrouwelijke voorzitter van de Zweedse sociaaldemocratische jongeren.

Van 1991 tot 1994 was ze wethouder van cultuur in Stockholm en daarna werd ze minister van Milieu. In die functie begon ze naam te maken, niet alleen in de nationale politiek maar ook op het wereldtoneel. Ze voerde onverschrokken campagne en sprak veel internationale bedrijven aan op hun milieuprestaties.

Op het wereldtoneel

Als rijzende ster in de Zweedse politiek werd Lindh in 1998 benoemd tot minister van Buitenlandse Zaken in het kabinet van minister-president Göran Persson. In de media werd ze "Perssons kroonprinses" genoemd, omdat men ervan uitging dat de Zweedse leider haar klaarstoomde om hem op te volgen als leider van de partij en uiteindelijk van het land.

Lindh nam nooit een blad voor de mond en liet zich kritisch uit over andere landen, zelfs bondgenoten van Zweden, als het over mensenrechten ging. In Moskou uitte ze hevige kritiek op de Russische acties in Tsjetsjenië. Ook was ze een uitgesproken voorstander van de tweestatenoplossing in het Midden-Oosten en een fel tegenstander van het beleid van de Israëlische premier Ariel Sharon tegenover de Palestijnen.

Ze noemde president George W. Bush een "lone ranger" toen hij Irak de oorlog verklaarde, en ze veroordeelde die oorlog omdat

die zonder instemming van de Verenigde Naties werd begonnen. In Washington hekelde ze de manier waarop de Verenigde Staten de gevangenen in Guantanamo Bay behandelden.

**“Je kunt wel een mens doden,
maar niet zijn ideeën.”**

Anna Lindh op de begrafenis van Olof Palme, 15 maart 1986

Op campagne voor de euro

Lindh's grootste politieke passie was Europa. Ze gaf Zweden een gezicht in de Europese Unie als voorzitter van de raad van ministers van Buitenlandse Zaken tijdens het Zweedse voorzitterschap van de EU in 2001. Toen er in 2001 een conflict dreigde in de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië (nu Noord-Macedonië) slaagde Lindh er als hoofdgezant van Europa in de uiteenlopende opvattingen van de EU-landen over het buitenlands beleid met elkaar te verzoenen en oorlog te vermijden.

Lindh bleef Europa haar hele loopbaan lang verdedigen in dienst van een land dat de EU soms sceptisch benaderde. Ze was een van de boegbeelden van de ja-campagne bij het Zweedse referendum over de euro in september 2003. Lindh voerde bijna

voltijds campagne, hield vurige toespraken en overtuigde zelfs haar Griekse en Duitse collega's George Papandreou en Joschka Fischer om naar Zweden te komen en de campagne voor de euro te ondersteunen.

Een tragische dood

Op 10 september 2003, een dag voor een tv-debat over de euro en drie dagen voor het referendum, werd Lindh in een grootwarenhuis in het centrum van Stockholm neergestoken. Een dag later overleed ze aan haar verwondingen.

Uiteindelijk stemde 55,9% van de Zweden tegen de invoering van de euro en 42% voor.

Het gedachtegoed van Anna Lindh leeft voort in de initiatieven en programma's die haar naam dragen. Een voorbeeld daarvan is de Anna Lindh Euro-Mediterranean Foundation for the Dialogue Between Cultures, een netwerk van maatschappelijke organisaties die de interculturele dialoog in het Middellandse Zeegebied bevorderen. Ook wordt elk jaar de Anna Lindh Prize uitgereikt aan een persoon of instelling die “moedig strijdt tegen onverschilligheid, vooroordelen, onderdrukking en onrechtvaardigheden en zo voor iedereen bijdraagt tot goede levensomstandigheden en een klimaat waarin de mensenrechten worden geëerbiedigd”. Enkele bekende prijswinnaars zijn de Amerikaanse politica en diplomaat Madeleine Albright en de Turkse mensenrechtenadvocaat die zich inzet voor de rechten van lhbt+’ers, vrouwen en vluchtelingen, Eren Keskin.